

"ותן חלקנו בתורתך"

שימוע תורה המכון ללימוד תורה

מקלות התורה ומקצות לימודה

ה. כשלומודים תורה לשמה עושים חסד עם כנסת ישראל... חסד עם כנסת ישראל... חסד עם כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

אמר רב בשיעה ישיעיה משה למרס מצא... אמר רב בשיעה ישיעיה משה למרס מצא...

אמר רבי ר' היה דורש (במזכר כ"ד)... אמר רבי ר' היה דורש (במזכר כ"ד)...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ותשעה קאב - תשעה קאב... ותשעה קאב - תשעה קאב...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

ה. יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל... יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל...

- תלמידיו ר' עקיבא... תלמידיו ר' עקיבא... תלמידיו ר' עקיבא...

ביאור הנהגת התורה

למה קוראים ספר רות בעצרת; בזמן מה'ן מורה?
לפי שמגילה זו כולה חסד והתורה כולה חסד
שאמר (שלי לא. כו) ותורת חסד על לשונה. (מדרש לקט טוה)

הלכה:
תיר: אין יצאן מארץ לחוץ לארץ אלא אם כן עמדו מאתים בסלע;
אמר ר' שמעון אימתי, בזמן שאינו מוצא ליקח, אבל בזמן שמצא ליקח,
אפילו עמדה טאה בסלע לא יצא.
וכן היה ר' שמעון בן יוחאי אומר: אלימלך, מחלת וכלית גדולי הדור
הזו, ופרנסי הדור הזו, ומפני מה נעשו? מפני שיצאו מארץ לחוץ
לארץ. (בבבא זא. ב' כה ט)

אל יהושע בן קרתא: מפני מה נעשו? שהיה להם לבקש רחמים על
דורם ולא ביקשו, שאמר (ישעיה נ"ג) וצדק יצילך קפוציך. (בבבא זא. טו)
מהרשא: בזמן על צרה הקיבוץ והרבים, (כי הרבים נקראים קיבוץ
בכל מקום) יצילוך מן השם. ע"ד שאמר: המבקש רחמים על חבירו
הוא נצטח תחילה.

אמרי אבות, רבא

14
נקצאת.
למר ששני דברים יש בענין זה, אחד - הפנה קבל מצוה
ועבודה שמהנה לעלו כבודו של מקום כמה שיקריחו עושים
נחת רוח לקניו. ועוד - הצער והפקשה על עליו הנכבד הזה
שעשה בשלמות בעליו כבודו של ישראל ושלום.
ואתנם עוד עקר שני יש בקצנת התמידות, והוא, טובת הדור.
שהנה ראוי לכל הסידי שיחבון במעשיו לטובת דורו קלו, לזכותו
אותם ולהגן עליהם. והוא ענין הנחוב (ישעיה ג. י). "אמר צדיק
כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו", שקל הדור"י אוכל מפוזתו.
וכן אמרו זקונים לברכה (בבא בתרא טו, א), "ה'ש בה עין"
(במדרב יג, כ) - "אם יש מי שפגן על דורו קצין". ותראה
שזהו רצונו של מקום שיהיה חסידי ישראל מונים ומקפדים על
כל שאר המדרגות שבהם, והוא מה שאמרו זקונים לברכה בליל
המנין (ויקרא רבה ל, יב). "בואי אלה ויקפודו על אלה", שאין
הקדוש ברוך הוא תפץ בקבוץ הרשעים, אלא מצוה משלת על
החסידיים להשמר לזכותם ולכפר עליהם, וזה צריך שעשה
בקצנת עבודתו וגם בתפלתו כפול, דהינו, שיחפול על דורו
לקפר על מי שצריך פגרה, ולהשיב כחשוכה מי שצריך לה,
וללמד סגנונה על הדור קלו.

20
הקדוש ברוך הוא אוהב אלה למי שאוהב את ישראל, וכל מה
שאדם מגדיל אהבתו לישראל, גם הקדוש ברוך הוא מגדיל עליו,
ואלה הם הרעים האמתים של ישראל שהקדוש ברוך הוא תפץ
בהם הרבה, שמוקרים עצמם על צאנו ודורשים ומשפדלים על
שלוכם וטובכם. בכל הדברים, ועומדים תמיד בפנין להתפלל
עליהם לכתל הגויות הקשות, ולקחת עליהם שצרי הברכה. הא
למה זה דומה? לאב שאינו אוהב שום אדם יותר ממי שהוא
רוצה שאוהב את בניו אהבה נאמנה, והוא דבר שהשבע יצד
עליו. והוא ענין פה דודל שאמרו עליו (מכות יא, א), "שקנה
להם לבקש רחמים על דורם ולא בקשו". וכן אמרו (שם), "נהיה
גברא דאקליה ארנא ברחוק חלת פרי דבי יהושע פן לוי, ולא
אשטי אלהייה ברה". הרי לך החובה המשלת על החסידיים
לבקש ולהשמר על בני דורם:

אמרי אבות, רבא

15
את המקור הזה, מדברי חז"ל על הכתובים הגדולים, שהיה להם לבקש רחמים
על דורם, הביא רבנו לצורך ענינו, כאשר, לפי השייכות של ערך הכתוב אל מירגת
החסידות ומצותו. אכן לעומת זה הנה למדנו עוד חז"ל את החוב הזה "לבקש
רחמים על הדור", שהיה מוטל על גדולי הדור ופרנסי הדור בכלל. בבבא בתרא ד'
זא: ר' שמעון בריהאי קובע את ערם של אלימלך ומחלוך וכלית שהיו גדולי
הדור ופרנסי הדור; רב, ירבו של כל בני הגולה; המסדר את ריטוח של מעמד
התורה בבבל; מוסיף לה בינתים את ערך זכות אבות שלהם, שהיו בני אלו
חסידי נשיא יהודה נושון בן עמינדב, שקידש שם שמים בקפצו אל הים חתילה יי,
סגן וכתו לו לא עמדה להם כלפי עובת הארץ. (ופי הגאון בעל עיון יעקב שם הדיה
להישר שזכות העלה לארץ מועיל גם כשאין זכות אבות). - ורבי יהושע בן קרתא
מסיים על זה: "שהיה להם לבקש רחמים על דורם", שאמר בזמן יצילוך קפוציך.
ופירש רש"ם: "ע"י שתצטק לכך הנדחים תגדל", והמניעה מה נחשבת שם
אח"כ "שנתיאשו מן הגאולה". לפי ענין הזה, ערכו וצרכו מחפור ומחללה יותר
ויתרו החוב של מדת החסידות הזאת (ובחזושי הרשבי"א כתובות יט שאין אדם
משיב עצמו שאינו חסיד), של בקשת רחמים על הדור. בקשת הרחמים היא, דברי
רבנו ז"ל, העשייה בפועל, בעבודתו שבכל לבבו מלמעמי הנפש ומתשמכות
פנימיותה, אשר מננה המשך, עם כל השרת המעשים וכוונותיהם, הכפרה והחשובה
והזכות לעלו כבודו של השי"ת בכבודם שלותם וגאולתם של ישראל.

אמרי אבות, רבא

17
כיום מתן תורתנו, שאנו חוגגים אותו בשמחה של קדושה כל-כך עמוקה, צריכים
אנו לזכור, כי לא רק ברצון חפשי קבלנו עלינו עולה של תורה; אלא בכפית הר
כגיגית עלה הדבר. מתוך אמר-סלה: של "אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם
לאו - שם תהא קבולתכם" יא גזרתה התורה במעמקי נשמתנו.
ועתה, כאשר הננו צריכים לשוב לימיר-עולמינו וצעדי התחיה הלאומית בשמעים
בהר קולם הפועם, עוד הפעם הננו שבים למעמד רציני כזה. עוד הפעם הננו עומדים
סוף כל סוף לקבל את התורה מתוך כפית הר כגיגית בתור ססיהזיים: של תחית
האומה ובנינה בארצה.
אמנם יודעים אנו, כי סוף-כל-סוף מדת-הגבורה בא תבא, אבל דוקא מתוך דגורה
והחקה, ולא מתוך האידיאליים החפשיים, שיפעת עץ רקב: ואמץ קורי עכביש להם.
דוקא מתוך ההכרת הגדול והעצום, מתוך הגבורה של מעלה, מתוך קול ד' בכת,
מתוך קול ד' שובר ארזים יא, מתוך הקול המרעיש הררי-עד ומפוצץ גבעות עולם.
והקול הזה בעו רעם גבורתו שוב הוא כופה עלינו הר כגיגית ואומר לנו: אם אתם
מקבלים את התורה מוטב, רק אם אנתנו מקבלים את התורה, את מקור החיים
והאורה, היה תחיה לנו תחיה לאומית תמה וברה, אדירה ואימה, רק אם אנתנו
מקבלים את התורה ושמים אותה לתורת חיים וחקת-לאום בארץ עברנו ועתידנו,
בארץ ישראל, תחיה תחיתנו הלאומית תחיה מבוססת, בעלת שרשים חזקים ואמיצים
ואחרית ותקות, תחיה שתתדור באור-חיה בתוך כל השורות של האומה, הרחוקות
והקרובות, שתפליא את כל העמים בפלאי הופעותיה.
וההכרה הגדולה הזאת הילכת היא חוזרת, הולכת ומתבררת גם אצל אלה אשר
עדיין לבא לפומא לא גליא להם, והיא עוד הלך ותחדור, הלך ותתברר, וכמאז
ומקדם היא תגלה בחיים ובפועל את אותו הכח המכריח המקים אותנו לתחית אמת,
ומתוך גבורת החיים וההויה של כפית הר כגיגית, לקבל על ידה את דבר ד' בתור
חק חיים ומשפט לאם בארצנו, נשוב ונחיה להיות לעיני כל הגוים למה שאנו
מוכרחים להיות, - להעם הגדול והקדוש על אדמת-הקדש כימי-עולם וכשנים
קדמוניות.

אמרי אבות, רבא

16
מרכי עקיבא אורן של ישראל אשר בשמו אתם נקראים בבחינת איגודכם, היו
גא מכוונים לשלשת הסימנים המצינים לנו לדורות את קדושתו העליונה, שהם:
ראשית - אהבת התורה עד לכדי מסירות נפש של סבל בלתי גבולי, הדעה היסודית
שסם החיים של האומה ומכון גאולתה אין לו תוכן אחר כי אם זאת התורה שהיא
"חיינו ואורך ימינו", השנית - ההכללה "כולהו סתימתאה אליבא דרבי עקיבא" -
פגלים רבים הולכים זורמים, מתניתין, תוספתא, ספרי, ספרא וכו' אבל הכל בא
מתוך אותו הים הגדול, תורתו הכוללת של רבי עקיבא (עיינ סנהדרין פ"ו). התורה
תורת חייו של כל פגלים המתגלים ברוח וכל הפגלים המתגלים בחיי האומה, ממנה
הם זורמים, ולאחרים עם מקורם הברוך לנצח אנו נדרשים. נברך בתורה תחילה
ונומצא את הארץ אשר אבדה לנו על אשר לא ברכו בתורה תחלה (עיינ בבא מציעא
פ"ה). והשלישית - היא מדת רבי עקיבא המיוחדת, שהיא מתעוררת עכשיו בזמן
צמיחת הישועה, להיות לנו לאור עולם, התלהבות ומסירות לחזק כל חוון של גאולה
ותחיה לישראל וארצו. דוקא מפני שהחזון בשעתו נכשל, ובר כוכבא נפל ועמו
נפל ישראל בבחינת חירותו הלאומית, כטוחים אנו כי תורת אמת אשר בפה קדוש
יבוא תור לה, והתור הזה הולך ובא, ולא תקום פעמים צרה, ולא לחנם לחם ישראל
מלחמת קיומו ונצחו עד דור אחרון ועד בכלל.
לכו אחים ובנים חביבים בכח זה, בכח ד' גואל ישראל, אל ירך לבבכם, אל תערצו
מכל קולות של צוחות וקל-גסים. ד' עמנו, ובשמו ותורתו נדגול ונעשה חיל,
לקרבת גאולתנו ופדות נפשנו, בישע צור ישראל אשר הננו לעדי עד עמו וצאן
מרעיתו.

אמרי אבות, רבא